

Beste leerlingen van het vierde leerjaar,
In deze bundel vinden jullie allerlei oefeningen over zinnen en
woordsoorten. Deze leerstof hebben jullie al gezien in
de klas. Maar bij elk onderdeel staat nog een klein
beetje uitleg om jullie op weg te helpen. Veel succes!

1. ZINSLEER

1.1 Onderwerp

*Het onderwerp vind je door de WIE/WAT vraag te stellen.
Vb. Mijn zwarte hond is ziek. - Wie is ziek? Mijn zwarte hond
(onderwerp)*

Schrijf steeds de goede wie/wat vraag op en onderlijn dan het onderwerp.

Morgen zal de zon door de wolken piepen.

Vraag:

Harry Potter is een tovenaar.

Vraag:

Mijn broer wordt later dokter.

Vraag:

Tijdens dat bezoek hebben de kinderen heel wat bijgeleerd.

Vraag:

Vul aan met een onderwerp.

..... schildert dat bord heel mooi.

..... eten veel insecten.

Morgen gaat vissen.

1.2 De informatie

*De informatie is alles wat over het onderwerp gezegd wordt. (dus alles
behalve het onderwerp!)*

Onderlijn het onderwerp in blauw en de informatie in een andere kleur

Ik smeer mijn brood met een mes.

Johan knipt een plaatje uit een tijdschrift.

De hoogste klassen gaan op schoolreis.

Vul aan met de informatie

De kinderen van de vierde klas

Mijn broer

..... wij



1.3 Persoonsvorm

*De PV is altijd een werkwoord. Je kan het vinden door een JA/NEE vraag te maken. Het woord dat vooraan komt in je vraag is de persoonsvorm.
Vb. Ik ben bang - Ben ik bang? Ben = PV*

Maak van de volgende zinnen een vraagzin en onderlijn dan de PV.

Ik ga op visite bij mijn oma en opa.

Vraag:

Ze wonen niet in de buurt.

Vraag:

Het is vandaag mooi weer.

Vraag:

Onderlijn in de volgende zinnen de PV. Stel in gedachten de ja/nee vraag.

Moeder heeft een idee.

Sander loopt snel naar Erik.

Hij vond het een beetje saai.

Op een dag sloop hij stiekem weg.

Het prinsje wandelde terug naar huis.

1.4 Verwijswoorden

Een verwijswoord is een woord dat 'wijst' naar een ander woord zonder het te herhalen. Vb. Els is ziek. Ze moet naar de dokter. ('ze' verwijst naar Els, 'ze' is het verwijswoord.)

Vervang het onderstreepte deel door een verwijswoord.

Elke dag gaat mijn zus naar de bakker.
..... koopt daar een brood.

Mijn broer ik en spelen elke dag voetbal.
..... doen dat graag!

Mijn papa ligt in het ziekenhuis.
Hij is sinds afgelopen zondag.

De bladeren vallen van de bomen.
..... gebeurt elke herfst.

Siebe is een echte kapoen.
..... haalt steeds streken uit.

Daphne en Stefanie zijn leuke meisjes.
..... spelen steeds met mijn oudere zus.

Gisteren was het warm weer.
..... was het juist zondag.



2.2 Het bijvoeglijk naamwoord

Een bijvoeglijk naamwoord (BN) staat steeds bij een zelfstandig naamwoord en zegt iets over HOE het zelfstandig naamwoord is; Vb. een zwarte koe. Zwarte zegt iets over koe en is dus een BN.

Onderlijn in de zinnen de bijvoeglijke naamwoorden.

Ik lust graag donkere, bittere chocolade en mijn zus eet graag zoete, witte chocolade.

Ga je morgen mee naar de grote kermis op het dorpsplein?

Anja is een sterke vrouw met een zonnig karakter.

De oude stoelen in de klas worden vervangen door mooie, sterke stoelen.

De zangeres heeft een warme stem.

Ik hou van harde rockmuziek.

Het versleten speelgoed werd verkocht op de rommelmarkt van mijn oude school.

Liesbeth is een verschrikkelijke zeur. Ze zaagt steeds de oren van mijn hoofd.

Vul een passend bijvoeglijk naamwoord in.

Ik hou van een zonsondergang.

Een zonnebril beschermt mijn ogen tegen het zonlicht.

In de zomer voel ik de zonnestralen.

2.3 Lidwoorden

Er zijn drie lidwoorden, namelijk de, het en een.

Een lidwoord staat voor een zelfstandig naamwoord. Vb. de koe

Bepaalde lidwoorden: de, het

Onbepaald lidwoord: een

Vul aan met het goede lidwoord.

Op mooie zomerdag gingen we naar subtropisch zwembad.

We gingen met auto. Toen we aankwamen bij zwembad stond er lange rij mensen voor kassa. Daardoor moesten

we lang wachten. Eindelijk waren we binnen! kleedkamers waren in verschillende kleuren geverfd. zwembad was super! Er was

lange glijbaan en wildwaterbaan , namelijk Rapido. Ik

sprong van hoogste duikplank. Na onze leuke zwempartij gingen we nog

..... ijsje eten. Daarna gingen we weer naar huis. Ik was zo moe dat ik in
..... auto in slaap viel.

Nu alles samen: plaats de onderlijnde woorden in de juiste kolom.

"Het verhaal begint rond Kerstmis. Alexander komt thuis met een zeer slecht rapport en zijn ouders zijn daar natuurlijk niet zo blij mee. Zo ziet hij ook zijn droom, een digitaal fotocameraatje, aan zijn neus voorbijgaan.

Bovendien heeft hij met de Greenpeace-tekenwedstrijd een cruise naar Antarctica gewonnen, maar ziet geen van zijn beide ouders het zitten om de vakantie te 'verknallen' aan 'een bende geschifte pinguïns, een kudde stomme walvissen of een met uitsterven bedreigde ijsbeer'.

Tot overmaat van ramp hebben alle jongens in Buggenhout een liefje behalve hij. Maar opeens verschijnt oom Dirk op het toneel, die Alexander de leukste vakantie uit zijn leven bezorgt en zijn problemen laat smelten als sneeuw voor de zon... ." Dit was een fragment uit het nieuwste boek van de leuke schrijver Marc De Bel.

<u>Lidwoorden</u>	<u>Zelfstandige naamwoorden</u>	<u>Bijvoeglijke naamwoorden</u>



2.4 Werkwoorden (infinitief)

Een werkwoord is iets dat je kan doen. De infinitief van een werkwoord is hoe we het woord terugvinden in de woordenboek. Meestal op -en.
Je vindt de infinitief door "ik zal" voor het werkwoord te zetten
Vb. fiets - ik zal fietsen > infinitief: fietsen
Loop - ik zal lopen > infinitief: lopen

Onderlijn al de werkwoorden.

Lopen - zwembad - fietsen - tafel - zit - stoel - huppelen - badkamer

Geef van de volgende werkwoorden de infinitief. (Ik zal...)

liep -
sliiep -
vond -
eet -
was -

2.5 De Tegenwoordige Tijd

Hoe ga ik te werk?

- Ik zoek de stam (ik vorm)
- Ik kijk wie er staat
- Is het ik of staat er je of jij achter het WW dan blijft het zo
- Is het hij, zij of jij dan is het stam + T

Dus:

Ik loop
Loop jij
Loop je
Jij loopt
Zij loopt
Hij loopt



Nu het echte werk!! Vul de juiste werkwoordsvorm in.

1. Het weer (verbeteren) elke dag.

2. Moeder (koken) vandaag een lekkere maaltijd.

3. Ik (antwoorden) steeds verkeerd op die vraag.

4. Waarom (antwoorden) je niet zelf?

5. Ik (worden) later burgemeester.

6. Mijn vader (worden) rood als hij lacht.

Opklaren	Het weer _____ !
Beweren	Ik _____ dat hij gelijk heeft.
Komen	Hij _____ vandaag zeker niet!
Trainen	's Woensdags _____ het elftal.
Wonen	Wie _____ hier in die villa?
Vragen	_____ jij het aan je moeder?
Kijken	Vader _____ naar de match.
Menen	Ik _____ wat ik zeg.
Zeggen	Je _____ het me veel te laat

3. Leestekens

We onthouden:

. (de punt)	<i>Hiermee sluiten we een zin af.</i>
, (de komma)	<i>Hiermee verdelen we een lange zin. Ook gebruiken we een komma in een opsomming.</i>
? (vraagteken)	<i>Aan het eind van een vragende zin.</i>
! (uitroepteken)	<i>Aan het eind van een uitroepende of bevelende zin.</i>
: (dubbele punt)	<i>Kondigt een opsomming aan.</i>
" (aanhalingstekens)	<i>We gebruiken dit als er vb staat: Jan zegt: "Ik ga naar huis."</i>

Zet leestekens waar het moet (. . ? !). Lees eerst de hele zin.

1. In mijn vrije tijd beoefen ik veel sporten tennis basketbal en voetbal
2. Jouw kop zit vol zaagsel
3. Spruiten worteltjes en bloemkool zijn mijn lievelingsgroenten
4. Heeft hij zich goed gedragen
5. Loop naar de maan
6. In de dierentuin zitten veel roofdieren leeuwen tijgers en panters
7. Ik at wel zes stukken taart op
8. Joni Carla Sofie en Hilde gingen op reis met de fiets
9. Wanneer heb je je handen voor het laatst gewassen
10. Hij kwam in zijn zwembroek naar het trouwfeest
11. Wat vind je mooi om te dragen
12. Maak dat je wegkomt
13. De bakker heeft verschillende soorten koffiekoeken rozijnenkoeken chocoladekoeken en koeken met vanille
14. Weet jij hoe laat het is
15. Zeg Ine kom je morgen bij mij spelen
16. Hoi jou heb ik lang niet meer gezien zeg
17. Pardon mijnheer mag ik een vuurtje
18. Verdwij onmiddellijk
19. Op mijn verjaardag deelde ik snoepjes uit aan mijn vrienden An Jan Hilde Katleen Isolde en Leen
20. En met deze zin is de oefening eindelijk gedaan